

Sygn. akt VII U 1124/16

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30.09.2016 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 21.09.2016 r. w Świdnicy

sprawy **A. T.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o emeryturę

na skutek odwołania **A. T.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 28.04.2016 r. Nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1124/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. T. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 28.04.2016 r. znak: (...) odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca domagał się zaliczenia do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Hucie (...) 21.10.1977-31.01.1992 r. jako elektromonter Wydziału (...).

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniosła o jego oddalenie podnosząc, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Strona pozwana uwzględniła wnioskodawcy 2 lata 4 miesiące i 27 dni takiej pracy w okresie 05.05.1975r. -30.09.1977r.

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawca A. T., ur. (...), w okresie 11.11.1968-25.07.1970 r. był zatrudniony w (...) w N. na stanowisku elektromontera. Następnie w okresie 06.10.1971-31.03.1975 r. wnioskodawca pracował jako telemonter w Rejonowym

Urzędzie Telekomunikacyjnym w K.. W tym czasie w okresie 27.10.1972-15.10.1974 r. wnioskodawca obywatel zasadniczą służbę wojskową.

W okresie 05.05.1975-30.09.1977 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) S.A. w Oddziale (...) we W. jako maszynista maszyn ciężkich. Pracodawca wnioskodawcy uznał ten okres za okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Dowód: akta rentowe i emerytalne wnioskodawcy

W dniu 06.10.1977 r. wnioskodawca złożył podanie o przyjęcie do pracy w Hucie (...) w charakterze pracownika fizycznego. Strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony, na podstawie której od dnia 21.10.1977 r. wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku elektromontera w Wydziale (...) - w Warsztacie (...) Huty (...). Od dnia 01.04.1987 r. wnioskodawca otrzymywał dodatek do wynagrodzenia z uwagi na pełnienie funkcji brygadzysty. Stosunek pracy z wnioskodawcą został rozwiązany z dniem 31.01.1992 r. wobec likwidacji zakładu pracy.

W trakcie tego zatrudnienia wnioskodawca zajmował się głównie konserwacją i naprawami w zakresie instalacji elektrycznych lokomotyw – maszyn spalinowo-elektrycznych przeznaczonych do przetaczania wagonów na bocznicę. Wnioskodawca zajmował się wykonywaniem prac związanych z naprawą, konserwacją instalacji elektrycznych, tj. sprawdzał na bieżąco, które z części wymagają naprawy bądź wymiany, wykonywał przeglądy instalacji elektrycznych znajdujących się w lokomotywach. Nadto dokonywał wymiany kwasów w akumulatorach, przy czym praca ta była wykonywana w warsztacie, ale tylko dwa razy w tygodniu, przez kilka godzin. Okazjonalnie w razie nagłych awarii powód uczestniczył przy wymianie silników suwnic. Sama naprawa była już jednak przeprowadzana w warsztacie elektrycznym. Podobnie naprawy prądnic, opornic wnioskodawca wykonywał także w warsztacie. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, którego wysokość uzależniona była od tego gdzie i ile pracował, od 1,50 zł dodatku za godzinę pracy elektryka do 4,50 zł dodatku za godzinę pracy z kwasami.

Dowód: akta osobowe i płacowe wnioskodawcy, zeznania świadków J. W. i S. N., zeznania wnioskodawcy e-protokół k.55 akt sprawy

W okresie 01.06.1992-31.12.1993 r. wnioskodawca był zatrudniony jako elektro-energetyk w PPHU (...) S.C. w W..

W okresach 03.02.1992-31.05.1992 r. i 04.01.1994-25.04.1995 r. wnioskodawca był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w W. jako bezrobotny, pobierając z tego tytułu zasiłek dla bezrobotnych w okresach 04.02.1992-31.05.1992 r. i 05.01.1994-04.01.1995 r.

W okresie 26.04.1995-31.12.1995 r. wnioskodawca pracował jako elektryk w (...) sp. z o.o. w B., a następnie w okresie 20.03.1996-31.03.1999 r. był pracownikiem PHU (...) w W., na stanowisku elektryka.

Dowód: akta rentowe i emerytalne wnioskodawcy

W dniu 04.04.2016 r. wnioskodawca złożył u strony pozwanej wniosek o emeryturę. Do wniosku załączył m.in. wyciągi z akt osobowych z zatrudnienia w Hucie (...), umowy o pracę z PPHU (...) S.C. w W. oraz zaświadczenie (...) S.A. potwierdzające okres zatrudnienia w zakładzie.

Zaskarżoną decyzją z dnia 28.04.2016 r. strona pozwana odmówiła wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, stwierdzając iż wnioskodawca udokumentował 2 lata 4 miesiące i 27 dni okresów pracy w warunkach szczególnych (05.05.1975-30.09.1977 r.), zamiast wymaganych 15 lat. Do okresu pracy w warunkach szczególnych strona pozwana nie uwzględniła wnioskodawcy zatrudnienia w Hucie (...).

Dowód: akta emerytalne wnioskodawcy

Poza sporem pozostaje fakt, że wnioskodawca spełnił warunki do uzyskania uprawnień emerytalnych w zakresie wymaganego wieku – 60 lat dla mężczyzn i udokumentował ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nadto nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 j.t.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku 60 lat dla mężczyzn, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn;
- okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn

Powyzsza emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia, oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 ustawy). Natomiast wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43). Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia, pracownik nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn
- ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Strona pozwana nie kwestionowała spełnienia przez wnioskodawcę przesłanki odnoszącej się do ukończenia przez wnioskodawcę 60 roku życia oraz nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego. Nie stanowiło sporu również udokumentowanie przez wnioskodawcę 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W niniejszej sprawie spór między stronami koncentrował się na przesłance wykazania do dnia 01.01.1999 r. przez wnioskodawcę 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych (spełnienie pozostałych warunków wymienionych w art. 184 w/w ustawy było bezsporne). Wnioskodawca domagał się uwzględnienia zatrudnienia w Hucie (...) 21.10.1977-31.01.1992 r. do okresu takiej pracy.

Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie podlega ograniczeniom dowodowym, co wynika wprost z art. 437 k.p.c., zatem każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, w tym zeznaniami świadków (por. wyroki SN z dnia 4.08.2009r., I UK 77/09, Lex nr 558288, z dnia 8.04.1999r., II UKN 69/98, OSNP 2000/11/439). Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków J. W., S. N., akt rentowych i emerytalnych wnioskodawcy, akt osobowych oraz zeznań wnioskodawcy i akt sprawy na okoliczność ustalenia czy w spornym okresie wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych, stale i w pełnym wymiarze czasu.

Biorąc jednak pod uwagę zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd doszedł do przekonania, że brak jest podstaw do uznania okresu wskazanego przez wnioskodawcę za okres pracy w warunkach szczególnych. Nie stanowi wątpliwości Sądu rodzaj poszczególnych czynności wykonywanych przez wnioskodawcę podczas tego zatrudnienia, jak również miejsce wykonywania pracy oraz zakres powierzonych zadań. Okoliczności te zostały ustalone w szczególności na podstawie zeznań świadków i wnioskodawcy oraz akt osobowych i placowych, w których znajdują się angaże stanowiskowe, karta zadań brygadzysty elektromontera, czy też karty wynagrodzeń. Niemniej jednak czynności wykonywanych przez wnioskodawcę nie można uznać za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych.

Uznanie konkretnego zatrudnienia za pracę w warunkach szczególnych jest uzależnione od tego, czy w ww. rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. został wymieniony rodzaj prac, których wykonywaniem zajmował się pracownik w tym okresie, stale i w pełnym wymiarze czasu przez cały okres zatrudnienia. Ponadto

prace te muszą być wykonywane w ramach odpowiednich gałęzi przemysłu, co nie oznacza pełnej dowolności we wskazaniu rodzaju prac zamieszczonego w wykazie A załącznika do rozporządzenia. W niniejszej sprawie, rodzaj prac wykonywanych przez wnioskodawcę należy odnosić do gałęzi przemysłu, w której funkcjonował pracodawca Huta (...), jak również do kolejnictwa, mając na uwadze fakt wykonywania napraw urządzeń elektrycznych lokomotyw służących do przetaczania wagonów na bocznicach. Analizując treść ww. rozporządzenia i czynności jakimi zajmował się wnioskodawca w okresie objętym sporem, Sąd doszedł do przekonania, że czynności te nie odpowiadają pracom wymienionym w wykazie A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów. Co więcej, trudno jest wskazać, aby którykolwiek z rodzajów prac określonych w rozporządzeniu odpowiadał rodzajowi czynności wykonywanych przez wnioskodawcę.

Na rozprawie w dniu 21.09.2016 r. wnioskodawca wskazywał, że prace wykonywane podczas zatrudnienia w Hucie (...) należą do pracy wymienionych w wykazie A, dziale VIII poz. 13 ww. rozporządzenia, tj. prac zakładowych służb kolejowych bezpośrednio związanych z utrzymaniem ruchu pociągów. Niemniej jednak mając na uwadze czynności wykonywane przez wnioskodawcę, Sąd nie podziela tych twierdzeń.

Wskazywany przez wnioskodawcę rodzaj prac dotyczy działu transportu i łączności, wobec czego należy przytoczyć treść Zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29.06.1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz.Urz.MB.1983.10.77). W zarządzeniu tym w wykazie A dziale VIII poz. 13 zostały wymienione stanowiska, na których wykonywane były prace zakładowych służb kolejowych bezpośrednio związane z utrzymaniem ruchu pociągów. Należą do nich m.in. stanowiska: czyściciela zwrotnic, dróżnika, dyżurnego ruchu, torowego, kierownika pociągu, konduktora, kierowcy lokomotywki i drezyny, manewrowego, maszynisty, mostowniczego, nastawniczego, zwrotniczego, rewidenta, ustawiacza itp. W pkt 4 zamieszczone zostało stanowisko elektromontera urządzeń zabezpieczenia ruchu kolejowego. Jednakże charakter czynności wykonywanych przez wnioskodawcę w spornym okresie nie może być utożsamiany z wykonywaniem prac na tym właśnie stanowisku. W trakcie zatrudnienia wnioskodawca zajmował się bowiem naprawą, dokonywaniem przeglądów, sprawdzaniem działania lokomotyw służących do przetaczania wagonów na bocznicach. Naprawy te wykonywał w zakresie urządzeń elektrycznych lokomotyw znajdujących się w zakładzie pracy, a nie w zakresie urządzeń służących do zabezpieczenia ruchu kolejowego. Sąd wskazuje, że urządzenia zabezpieczenia ruchu kolejowego, są to urządzenia służące do kontroli ruchu pociągów, organizacji ruchu pociągów, sterowania tym ruchem, dzielące się na urządzenia zewnętrzne i wewnętrzne. Do urządzeń zewnętrznych należą urządzenia umieszczone przy układzie torowym i bezpośrednio oddziałujące na ruch pociągów lub kontrolujące ten ruch. Urządzenia zewnętrzne zmieniając swój stan wpływają na ruch pojazdów np. zwrotnice i sygnalizatory, bądź pełnią funkcję detektorów np. obwody torowe i czujniki torowe. Do urządzeń wewnętrznych należą natomiast urządzenia znajdujące się w budynku nastawni, w kontenerach, szafach przytorowych itp., realizujące zależności i komunikujące się z operatorem. Urządzeniami wewnętrznymi są interfejs operatora (w postaci pulpitu nastawczego lub planu świetlnego) oraz urządzenia zależnościowe (odpowiadają za przyjmowanie i przetwarzanie poleceń, sterowanie i kontrolowanie urządzeń zewnętrznych, wysyłanie informacji o stanie urządzeń do interfejsu operatora oraz komunikowanie się z innymi systemami). Powyższe oznacza, że urządzenia zabezpieczenia ruchu kolejowego to urządzenia obejmujące system sterowania ruchu pociągów, pulpity kontroli ruchu, mechaniczne dźwignie zwrotnic itp. Nie należą jednak do nich pojazdy torowe, jakimi bez wątpienia są lokomotywy, czy też drezyny służące do przestawiania wagonów na bocznicach. Z tej przyczyny nie można uznać, aby naprawa elementów elektrycznych lokomotyw była tożsama z naprawą i obsługą urządzeń zabezpieczenia ruchu kolejowego. Na tej podstawie Sąd stwierdza, że prace wykonywane przez wnioskodawcę podczas zatrudnienia w Hucie (...) nie należą do prac na stanowisku wymienionym w Zarządzeniu nr 64 wykazie A dziale VIII poz. 13 pkt 4. To zaś oznacza, że wnioskodawca nie wykonywał prac w warunkach szczególnych bezpośrednio związanych z utrzymaniem ruchu pociągów.

Odnosząc się natomiast do wskazywanych przez wnioskodawcę czynności dotyczących napełniania i ładowania akumulatorów, prac z kwasami akumulatorowymi, Sąd stwierdza przede wszystkim, że prace te nie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu, wskutek czego nie zachodzi potrzeba analizowania, czy można je uznać za prace

wykonywane w warunkach szczególnych. Wnioskodawca zeznał, że czynności obsługi akumulatorów wykonywał dwa razy w tygodniu, zaledwie przez kilka godzin tygodniowo. Natomiast aby okres zatrudnienia uwzględnić do okresu pracy w warunkach szczególnych, wymagane jest, aby prace były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu. Przesłanka ta zostaje spełniona, gdy poszczególne czynności wykonywane są w każdym dniu zatrudnienia przez pełny wymiar 8 godzin dziennie. A contrario, jeżeli poszczególne czynności nie są wykonywane przez 8 godzin dziennie, codziennie, na każdej zmianie przez cały czas trwania tej zmiany, nie można uznać tej pracy za wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu. Podobnie w zakresie usuwania awarii suwnic, powód jedynie okazjonalnie uczestniczył przy wymianie silników, natomiast już sama naprawa była wykonywana nie na oddziale będącym w ruchu, ale w warsztacie elektrycznym, w którym wykonywał także naprawy prądnic czy opornic. Stąd też trudno uznać, aby wykonywał on prace w pełnym wymiarze czasu na oddziałach będących w ruchu - Dział XIV. Powód nie wykonywał także w pełnym wymiarze czasu pracy, prac związanych z wytwarzaniem czy przesyłaniem energii elektrycznej i cieplnej bądź prac przy montażu i remoncie urządzeń elektroenergetycznych czy cieplnych - Dział II

Przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca zajmował się przede wszystkim obsługą, konserwacją instalacji elektrycznych znajdujących się w lokomotywach. W tym celu został przyjęty do pracy i od początku zatrudnienia realizował te czynności. Zajmował się lokomotywami, które nie należą do kategorii urządzeń zabezpieczenia ruchu kolejowego, wskutek czego zatrudnienie to nie może zostać uznane za wykonywane w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu. Pozostałe zaś czynności, niedotyczące lokomotyw, wszelkie naprawy, konserwacje, wymiany kwasów i ładowanie akumulatorów, czy okazjonalne wymiana silników nie były realizowane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, miały charakter incydentalny, wskutek czego okres zatrudnienia w Hucie (...) nie może zostać uwzględniony do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Na marginesie należy podnieść, że nawet dodatek za pracę w warunkach szkodliwych wypłacany był powodowi w zależności od rodzaju wykonywanej pracy i czasu narażenia na szkodliwe czynniki, co potwierdza tezę, że nie wykonywał on pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy stale. Przy czym warunki szkodliwe nie są tożsame z warunkami szczególnymi zatrudnienia, i sam fakt pobierania dodatku za wykonywanie pracy w szkodliwych warunkach nie oznacza jeszcze zatrudnienia w warunkach szczególnych bądź w szczególnym charakterze.

Wobec powyższego Sąd przyjął, iż wnioskodawca nie udowodnił okresu 15 lat wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a zatem nie spełnił łącznie wszystkich przesłanek do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Z tych przyczyn Sąd w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawcy.